

NEIZDIEDAMAIS GRAUBIŅŠ

Par Jēkabu Graubiņu var domāt arī tā: komponists raksta tik sarežģīti, ka bez īpašas piespiešanās nemaz nav pieveicams. Pats esmu, Haralda Medņa mājiņa mudināts, kaklu staipījis, lai komponists pēc koncerta uzteiktu vismaz fizisku cenšanos. Taču šoreiz man ir jāpiemin tie Graubiņa darbi, kas rakstīti it vieglai izdziedāšanai — skatuves ansambļiem. Ikšķiles kultūras nams uz pavasara slietņā Rīgā parādīja muzikālu talkas spēli «Rudenāji — ražas prieki», veltījot to Jēkaba Graubiņa atcerei, simtgadi nedaudzinot, varbūt ar nodomu — lai komponists arvien jauns būtu mūsu vidū. Kaut gan talkas spēles librets un inscenējums ir Margas Teteres veikums, Graubiņam, arī ar Jāzepa Lindberga viedu līdzdalību, godbijīgi atvēlēta pirmā vieta, turklāt šai atvēlē nav ne krīpatas no mazvērtības kompleksā balstītas pieglaimošanās. Teterē savus aktierus, dziedātājus, dejotājus, vecos un jaunus, lielos un mazos, tur talkas virpulī ar tādu ziņu, lai katrs, cildinādams maizi, cildinātu līdz tai tāpat garu un šā gara nesēju — dainu. Ka Jēkabs Graubiņš un Emīlis Melngailis līdz šim brīdim ir nepārspēti tautasdziesmas tulki, par to neviens nešaubās, tādēļ, protams, jaunus veicējus šai žanrā neniecinādams. Arī Teteres un Lindberga nodoms — viscaur izcelt Graubiņa radītās vērtības, bet caur viņu — tautas lielo

paveikumu, kam iepriekšējā gadā spējam parādīt pienācīgu cieņu (labi, ka ir mākslinieki, kas šai darbā nerimstas un neatvasina savu rīcību tikai no jubilejām un kampaņām). Kā tautasdziesma, tāpat arī Jēkabs Graubiņš nav vienā gadā izdziedams, viņa maz vēl izvērtētais un maz apzinātais lieldarbs ar dainu prasa mūsu visu dedzīgu atsaukšanos. Tikai nelga varētu iedomāties, ka ar pāris jubilejas koncertiem būtu aptverama Graubiņa personība. It visās pakāpēs Ikšķiles kultūras nams rādīja mūsu lielo atkarību no komponista, kaut arī talkas spēles mūzikai nav nekā no akadēmiskas neaizskaramības.

Ražas vārda nejēdzīgas nodeldēšanas dēļ es būtu vairījies no šā vārda liekas daudzināšanas, «Rudenāji» vien skanētu daudz košāk un galu galā piesaistītu mūs vairāk.

Jānis Liepiņš